

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 67321173; fakss: 67321049)

Rīgā, 18.12.2010. Nr. 7-03/ 1463

Latgales plānošanas reģions
Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV – 4600

SIA „Grupa 93”
Kr. Barona iela 3 – 4, Rīga, LV – 1050

Valsts vides dienesta
Daugavpils reģionālā vides pārvalde
Raiņa iela 28, Daugavpils, LV – 5403

Valsts vides dienesta
Rēzeknes reģionālā vides pārvalde
Zemnieku iela 5, Rēzekne, LV – 4601

Ar šo Vides pārraudzības valsts birojs nosūta Jums atzinumu par 2010.gada 14.decembrī iesniegto Latgales plānošanas reģiona Ilgtermiņa attīstības stratēģijas 25 gadiem un Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2010.–2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projektu, kas izstrādāts saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23⁵.pantā noteikto.

Pielikumā:

Vides pārraudzības valsts biroja 2010.gada 28.decembra atzinums Nr. 15 – 8 lpp.

Direktors

A.Lukšēvics

Celitāne 67770826

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 67321173; fakss: 67321049)

Rīgā

2010.gada 28.decembrī

Atzinums Nr.15

Par Latgales plānošanas reģiona Ilgtermiņa attīstības stratēģijas 25 gadiem un Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2010.–2017.gadam Vides pārskatu

Latgales plānošanas reģiona Ilgtermiņa attīstības stratēģijas 25 gadiem (turpmāk arī Attīstības stratēģija) un Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2010.–2017.gadam (turpmāk arī Attīstības programma) Vides pārskats iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs) 2010.gada 14.decembrī. Attīstības stratēģiju un Attīstības programmu izstrādāja, kā arī plānošanas dokumentu stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veica un Vides pārskatu sagatavoja Latgales plānošanas reģions sadarbībā ar SIA „Grupa 93”. Atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta 6.daļas prasībām.

Vides pārskata raksturojums un analīze:

Attīstības stratēģija (līdz 2035.gadam) izstrādāta ar mērķi noteikt Latgales reģiona attīstības politiku, prioritātes un darbības reģiona izaugsmei. Plānošanas dokumenta ieviešana paredzēta 3 etapos, t.i., sagatavošanās (2010.–2014.gads); darbības programmu realizācija (2014.–2020.gads), kā arī iesaistīšanās nākamā Eiropas Savienības finanšu perioda plānošanas programmēšanā, paužot reģiona intereses; izvērtējums un jaunu mērķu noteikšana (2020+). Attīstības programmā ir noteikta kārtība, resursi un Latgales reģiona institūciju un uzņēmumu loma Attīstības stratēģijas, t.sk. 10 reģiona darbības programmu („Latgale ID”, „Fonds”, „Attīstības centru tīkls”, „Savienojumi”, „Novadu programma”, „Skola+”, „Sociāli atbildīgā Latgale”, „Ezeri”, „Latgales reģiona pievilcība” un „Zaļā ekonomika”) īstenošanai. Attīstības programmā uzsvērts, ka attīstības plānošanas dokumentu ieviešana ir tieši saistīta ar Latgales reģiona pilsētu un novadu pašvaldību atbildību par darbības programmu attīstīšanu un ieviešanu. Darbības programmu realizāciju paredzēts uzsākt laika posmā no 2011.gada līdz 2013.gadam.

Izvērtējot Vides pārskata atbilstību Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk MK noteikumi) IV nodaļas 8.punkta prasībām, Birojs konstatē:

1. Vides pārskatā sniepts ūdens Attīstības stratēģijas un Attīstības programmas saturu izklāsts, norādot arī uz Attīstības programmā iekļauto darbības programmu

īstenošanas mērķiem. Pārskatā ietverta informācija par Attīstības stratēģijas un Attīstības programmas saistību ar citiem plānošanas dokumentiem, t.sk. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam.

2. Atbilstoši MK noteikumu 8.2. punkta prasībām aprakstīta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un Vides pārskata sagatavošanas procedūra, pielietotā metodoloģija un izmantotā informācija, kā arī sabiedriskās apspriešanas gaita, t.sk. norādītas institūcijas, kurām nosūtīts Vides pārskata projekts, kā arī raksturotas sabiedrības līdzdalības iespējas. Pārskatā par Vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu ievietoti sabiedriskās apspriešanas materiāli un sniegs sabiedriskās apspriešanas rezultātu izvērtējums.

3. Esošā vides stāvokļa aprakstā

3.1. ietverta informācija par zemes izmantošanas veidiem, t.sk. lauksaimniecības un meža zemju īpatsvaru reģionā, dabas resursiem un to pašreizējo izmantošanu. Pārskata autori vērš uzmanību uz virszemes ūdensobjektu, īpaši ezeru nozīmi gan zivsaimniecībā, gan reģiona tūrisma un rekreācijas potenciāla veidošanā. Detalizētāk raksturoti derīgo izrakteņu krājumi, to ieguve un saimnieciskā izmantošana. Saskaņā ar Pārskatā ietverto informāciju Latgales reģiona teritorijā ir reģistrētas 552 būvmateriālu un 1189 kūdras atradnes, tostarp 4 valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes: Kupravas un Nīcgales māla atradnes, Griščātu grants–smilts atradne, Pērnieku dolomītu atradne. Autori informē, ka saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datiem reģionā 2009.gadā derīgo izrakteņu ieguve tika veikta 74 atradnēs (4 dolomīta, 7 kūdras, 2 sapropeļa un 61 smilts–grants un/vai smilts atradnēs). Tāpat autori informē, ka būvmateriālu izejvielu (smilts, smilts–grants, dolomīts) ieguvēs kopējais apjoms pēdējo gadu laikā ir samazinājies, kas saistāms ar būvniecības, tostarp ceļu būvniecības apjoma samazināšanos, taču vienlaikus norāda, ka, pieaugot investīcijām reģionā, kā arī ieviešot plānošanas dokumentus, kuros paredzēta ceļu infrastruktūras attīstība, derīgo izrakteņu ieguve reģionā palielināsies;

3.2. ietverta informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, to izveidošanas mērķiem un tajās sastopamajām dabas vērtībām. Autori informē, ka Latgales reģionā daļēji vai pilnīgi atrodas 58 īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, no kurām 54 ir Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas (*Natura 2000*) teritorijas – viens nacionālais parks (Rāznas nacionālais parks), 4 aizsargājamo ainavu apvidi („Augšdaugava”, „Augšzeme”, „Kaučers” un „Nīcgales meži”), 37 dabas liegumi, 10 dabas parki un 2 dabas pieminekļi. Vides pārskatā norādīts, ka Pārskata sagatavošanas laikā 17 īpaši aizsargājamām dabas teritorijām ir izstrādāti un apstiprināti dabas aizsardzības plāni, 7 teritorijās ir spēkā esoši individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, pārējās teritorijās – Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Autori vērš uzmanību uz tūrisma, īpaši ekotūrisma attīstības potenciālu Latgales reģionā, kā vienu no tūrisma resursiem minot tieši īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, un vienlaikus norāda uz esošajām problēmām – šo teritoriju resursu nepietiekamo iesaisti reģiona tūrisma piedāvājumā un atbilstošas infrastruktūras trūkumu, ko Pārskata autori saista ar dabas aizsardzības plānu un investīciju piesaistes nepietiekamību;

- 3.3. ietverta informācija par reģiona saimnieciskās darbības ietekmi uz vides kvalitāti, kā arī norādīts uz iespējamām izmaiņām, ja attīstības plānošanas dokumenti netiku īstenoti. Pārskatā apkopota informācija par atmosfēras gaisa piesārņojuma emisijas avotiem reģionā. Autori norāda uz iespējamiem gaisu piesārņojošo vielu robežlielumu pārsniegumiem lielākajās reģiona pilsētas, tādēļ vērš uzmanību uz to, ka, īstenojot plānošanas dokumentos paredzētās aktivitātes apdzīvotajās vietās, īpaši Daugavpilī un Rēzeknē vērība jāpievērt atmosfēras gaisa kvalitāti ietekmējošiem faktoriem, nepieciešamības gadījumā jāveic gaisa piesārņotājvielu izkliežu aprēķins un jāparedz pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai konkrēto risinājumu līmenī. Autori arī norāda uz nepieciešamību veikt centralizēto siltumapgādes sistēmu rekonstrukciju un paredzēt pasākumus siltumenerģijas efektīvākai izmantošanai, kā arī veicināt kurināmā veidu nomaiņu. Raksturojot virszemes ūdeņu kvalitāti, autori atsaukušies uz Daugavas un Lielupes baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un tajos ietverto informāciju par ūdensobjektu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti, to ietekmējošiem faktoriem, kā arī par sasniedzamajiem kvalitātes mērķiem un to termiņiem. Pārskatā papildus ietverta informācija arī par pārrobežu piesārņojuma iespējamību (t.sk. piesārņojuma avotiem) no Lietuvas Republikas, Baltkrievijas Republikas un Krievijas Federācijas teritorijas. Vides pārskatā, izmantojot VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāzes „Valsts statistiskais pārskats Nr.2 Ūdens” datus, apkopota informācija par virszemes ūdensobjektos novadītajiem notekūdeņiem, to apjomu, notekūdeņos paliekošo piesārņojuma daudzumu un to attīrišanas pakāpi. Autori norādījuši uz nepieciešamību uzlabot notekūdeņu savākšanas un attīrišanas sistēmu darbību apdzīvotajās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000. Vides pārskatā ietverta informācija par sadzīves un bīstamo atkritumu apsaimniekošanu reģionā, kā arī norādīts uz saistošajiem Austrumlatgales, Dienvidlatgales un Malienas reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas plāniem, tajos paredzētajiem un jau realizētajiem pasākumiem. Pārskatā apzināti vides un rūpnieciskā riska objekti, t.sk. applūstošās un plūdu riska teritorijas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, nacionālās nozīmes paaugstinātās bīstamības transporta risku teritorijas. Autori informē arī par uzņēmumiem, kuriem atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 19.jūlija noteikumos Nr. 532 „Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem” noteiktajam ir jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programma vai drošības pārskats un civilās aizsardzības plāns.
4. Vides pārskatā norādīts, ka atsevišķu plānošanas dokumentos ietverto darbības programmu, t.i., „Savienojumi”, „Attīstības centru tīkls” un „Ezeri”, īstenošana saistīta ar iespējamām vides problēmām. Saskaņā ar Attīstības programmā norādīto, darbības programmas „Ezeri” mērķis ir attīstīt prasmes dabas ilgtspējīgā apsaimniekošanā un ilgtspējīgu dabas pakalpojumu sniegšanā, pilnveidot videi draudzīgu tūrisma un dabas infrastruktūru. Autori norādījuši, ka šīs programmas īstenošana var palieināt antropogēno/rekreatīvo slodzi virszemes ūdensobjektu tuvumā, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, taču vienlaikus atzīmē, ka atbilstošas infrastruktūras izveide un apmeklētāju plūsmas organizēšana sekmēs šo teritoriju aizsardzību. Autori informē, ka darbības programma „Savienojumi” vērsta uz infrastruktūras objektu attīstību, kas var ietekmēt atmosfēras gaisa

kvalitāti, trokšņa un vibrāciju līmeni šo objektu tuvumā, taču vienlaikus norāda, ka darbības programmas ieviešana ir saistīta ar iespējām novērst vai minimizēt jauno/rekonstruējamo transporta infrastruktūras objektu ietekmi uz vidi. Autori norādījuši arī uz to, ka Attīstības stratēģijas un Attīstības programmas īstenošana var ietekmēt vides kvalitāti pilsētās, kurās paredzēta darbības programmā „Attīstības centru tīkls” ietverto pasākumu realizācija, t.i., Balvos, Ludzā, Preiļos, Krāslavā, Līvānos, Rēzeknē un Daugavpilī. Attīstības programmā ietverts pārskats par minēto pilsētu vadošo lomu/specializāciju reģiona ekonomikas perspektīvajās nozarēs – pārtikas rūpniecība (Daugavpils, Līvāni, Rēzekne, Preiļi), kokapstrāde (Balvi, Krāslava), metālapstrāde un mašīnbūve (Daugavpils, Rēzekne), atjaunojamā energija un energoefektivitāte (Balvi, Daugavpils, Rēzekne), transports un logistikas pakalpojumi (Daugavpils, Rēzekne), tūrisms (Ludza), radošās industrijas (Daugavpils, Rēzekne). Pārskata autoru uzsver, ka gan darbības programmā „Savienojumi”, gan programmā „Attīstības centru tīkls” paredzēto aktivitāšu realizācija, attīstot jaunas tehnoloģijas un projektēšanā paredzot mūsdienīgus, videi draudzīgus risinājumus, var novērst/samazināt iespējamās vides problēmas.

5. Vides pārskatā apkopota informācija par starptautiskiem un nacionāliem vides politikas dokumentiem, kuros izvirzītie vides un dabas aizsardzības mērķi ir saistoši, plānojot Latgales reģiona attīstību. Autori vērsuši uzmanību tādu mērķu integrācijai Attīstības stratēģijā un Attīstības programmā, kas saistīti ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ainavu aizsardzību, ūdens resursu aizsardzību un to kvalitātes nodrošināšanu, atkritumu apsaimniekošanu, energoefektivitātes paaugstināšanu un ilgtspējīgas attīstības veicināšanu. Vides pārskatā vērsta uzmanība arī uz Latvijas Ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnēs un Vides politikas pamatnostādnēs 2009.–2015.gadam definētajiem un pašlaik valstī aktuālākajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem un problēmjautājumiem.
6. Vides pārskata 6.nodaļā sniegs ar attīstības plānošanas dokumentu īstenošanu saistīto ietekmu uz vidi izvērtējums – gan to plānošanas dokumentos ietverto darbības programmu vispārīgs raksturojums un vērtējums, kuru īstenošana Pārskata autoru skatījumā ir saistīma ar iespējamu ietekmi uz vidi, gan atsevišķi apkopots pozitīvo un negatīvo (tiešo un netiešo, īstermiņa un ilgtermiņa, pārejošo un noturīgo) ietekmu vērtējums. Jāatzīmē, ka Vides pārskata autoru uzsver to, ka darbības programmās plānotās aktivitātes nav definētas līdz konkrētu risinājumu līmenim, līdz ar to, balstoties uz plānošanas dokumentos ietvertajām programmām, apakšprogrammām un pasākumiem, iespējams sniegt tikai vispārīgu vērtējumu.
 - 6.1. Autori vērsuši uzmanību darbības programmas „Savienojumi”, „Attīstības centru tīkls”, „Latgale ID”, „Ezeri” un „Zaļā ekonomika” īstenošanai, tādējādi vērtējot plānotās transporta un tūrisma infrastruktūras, apdzīvoto vietu (Rēzeknes, Daugavpils, Balvu, Ludzas, Preiļu, Krāslavas, Līvānu), kā arī ražošanas un uzņēmējdarbības attīstības ietekmi uz vidi reģionā. Darbības programmā „Attīstības centru tīkls” paredzēts saglabāt un attīstīt esošās ražošanas teritorijas un infrastruktūru, maksimāli izmantojot esošās apbūves teritorijas. Plānoti pasākumi industriālo parku attīstībai, jaunu uzņēmumu izveide, lietišķo pētījumu un tehnoloģiski ietilpīgo ražošanas centru izveide, daudzfunkcionālo satiksmes mezglu infrastruktūras attīstības projekti. Tiks risināts jautājums par veco ražošanas objektu teritoriju sanāciju un renovāciju,

īpaši Līvānos, Rēzeknē, Daugavpilī, kā arī degradēto, piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu sakārtošanu. Darbības programmas „Savienojumi” kontekstā autori norādījuši uz reģionam svarīgākajiem projektiem/transporta savienojumiem – Latgales reģiona autoceļu programma, Austrumu–Rietumu multimodālais transporta koridors (E22/A6, A12 autoceļš), Dienvidu–Ziemeļu multimodālais transporta koridors (E262/A13 autoceļš), Rīgas–Daugavpils savienojums (A6 autoceļš), Daugavpils līdosta, Pierobežas autoceļš (Austrumu stīga), sniedzot ieskatu par tajos paredzētajām darbībām. Šo projektu ietvaros paredzēts attīstīt autoceļu un dzelzceļa infrastruktūru, kā arī uzsākt gaisa satiksmes attīstību, rekonstruējot reģionālo līdostu Daugavpilī. Darbības programmas „Latgale ID” un „Zaļā ekonomika” tieši saistītas ar ražošanas attīstību reģionā, prioritāti dodot inovatīvajiem risinājumiem, videi draudzīgām tehnoloģijām. Darbības programmu „Savienojumi”, „Attīstības centru tīkls” un „Ezeri” ietvaros plānotā tūrisma infrastruktūras attīstība, kas, galvenokārt, skars virszemes ūdensobjektus un tiem pieguļošo teritoriju, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

- 6.2. Pārskata autori secina, ka kopumā attīstības plānošanas dokumentu īstenošana atstās pozitīvu ietekmi uz Latgales reģiona attīstību, īpaši ekonomisko attīstību, kā arī uzlabos vides kvalitāti plānošanas teritorijā, ko veicinās transporta savienojumu optimizācija, dzelzceļa infrastruktūras uzlabošana, transporta plūsmas organizācija, prettrocīpa pasākumu īstenošana, energoefektīvu pasākumu ieviešana, inovatīvu tehnoloģiju izmantošana ražošanas uzņēmumos u.c. pasākumi. Autori norāda arī uz iespējamām negatīvām vides ietekmēm, tā piemēram, attīstoties ražošanas un pakalpojumu sfērai, palielināsies vidē novadīto noteikūdeņu daudzums, attīstoties transporta infrastruktūrai – palielināsies transporta plūsmas intensitāte, līdz ar to arī palielināsies atmosfēras gaisa piesārņojums. Tūrisma un rekreācijas attīstības rezultātā palielināsies antropogēnā slodze uz dabas teritorijām, taču to var samazināt, paredzot atbilstošas infrastruktūras attīstību, nosakot pieļaujamās slodzes, regulējot un sadalot apmeklētāju plūsmas atbilstoši to interesēm u.c.
7. Atbilstoši MK noteikumu 8.8.punktā noteiktajam, Vides pārskatā ietverta informācija par risinājumiem, kas veicami, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumentu īstenošanas negatīvo ietekmi uz vidi. Autori informē, ka daja no plānošanas dokumentos ietvertajiem pasākumiem, piemēram, transporta un tūrisma infrastruktūras un reģiona pilsētu (attīstības centru) attīstība ir paredzēta jau Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā 2006.–2026.gadam, kuram veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (par tā vides pārskatu Birojs 2007.gada 25.janvārī devis atzinumu Nr.11). Autori vērš uzmanību uz to, ka pirms konkrētu darbību īstenošanas nepieciešams tām veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, t.sk. ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, savukārt pirms tādu darbību īstenošanas, kurām var būt būtiska ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām, ietekme vērtējama atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumos Nr.455 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” noteiktajam. Pārskatā norādīts arī uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādi; antropogēnās/rekreatīvās slodzes izpēti, apmeklētāju plūsmas izpēti un uzskaiti

īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, lai plānotu pieļaujamās slodzes un to ietekmi uz vidi; sabiedrības izglītošanu un savlaicīgu informēšanu par plānotajiem pasākumiem, to ietekmēm, vides un dabas aizsardzības jautājumiem kopumā u.c. Attiecībā uz transporta infrastruktūras, it sevišķi Daugavpils līdzību, autori norāda, ka ir jāveic trokšņa līmeņu novērtējumi, un ja, nepieciešams, jāplāno prettrotkšņa pasākumi. Tā kā Vides pārskatā vairākkārt uzsvērts, ka Attīstības stratēģijā un Attīstības programmā ietvertie pasākumi nav definēti līdz konkrēto risinājumu līmenim un tādējādi iespējams sniegt tikai vispārīgu to ietekmes uz vidi vērtējumu, Birojs vērš uzmanību uz to, ka, izstrādājot reģionā ietilpstoto teritorisko vienību (pilsētu un novadu) attīstības plānošanas dokumentus – teritorijas plānojumus un attīstības programmas, detalizētāk jāvērtē Attīstības stratēģijā un Attīstības programmā paredzētie pasākumi un to ietekmes teritoriālā kontekstā. Līdz ar to Birojs rekomendē Attīstības stratēģijā un Attīstības programmā izvirzīt priekšnoteikumus, kurus būtu jāņem vērā, konkretizējot un detalizējot reģiona attīstību nākamajos plānošanas līmeņos.

8. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, Attīstības stratēģijā un Attīstības programmā ietverto pasākumu īstenošanai nav paredzama tieša negatīva ietekme uz Latgales reģiona teritorijā esošajām Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas (*Natura 2000*) teritorijām, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami. Plānošanas dokumentos nav paredzēta tādu darbību īstenošana, kas varētu radīt pārrobežu ietekmi.
9. Vides pārskatā ietverta informācija par Attīstības stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas uzraudzības pasākumiem, plānošanas dokumentos paredzēto darbību īstenošanu un tās ietekmes uz vidi raksturojošie indikatori (kvantitatīvie rādītāji), kā arī apkopota informācija par esošajām vides monitoringa programmām.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana:

Attīstības stratēģijas un Attīstības programmas Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Pārskatā par Vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu ievietoti sabiedriskās apspriešanas materiāli, t.sk. 2010.gada 8.novembrī Daugavpilī un Rēzeknē notikušo sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli un dalībnieku saraksti, valsts institūciju (Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes un Daugavpils reģionālās vides pārvaldes, Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodajas) izdotie atzinumi, par kuriem Pārskata autori snieguši komentārus, norādot arī uz atbilstošu plānošanas dokumentu Vides pārskata papildināšanu.

Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoliem, sanāksmes dalībnieki diskutējuši un izteikuši viedokļus par darbības programmām, t.sk. norādot uz nepieciešamību dažas no tām precizēt/detalizēt. Sanāksmē viedokli par Vides pārskatu sniegusi Dabas aizsardzības pārvaldes Rāzna nacionālā parka administrācijas pārstāve, kura norādījusi uz nepieciešamību precizēt un aktualizēt Pārskatā ietverto informāciju par derīgo izrakteņu ieguvī, ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti, atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kā arī iesaka plānoto tūrisma attīstību paredzēt ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un plānošanas dokumentos ietvert pasākumus dabas aizsardzības plānu izstrādei. Administrācijas pārstāve

norādījusi, ka Vides pārskatā transporta infrastruktūras aprakstā ieteicams vairāk raksturot Latgalei nozīmīgo projektu „Austrumu stīga”.

Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvalde norādījusi uz to, ka tai nav iebildumu attiecībā uz izstrādātajiem Latgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem un sagatavoto Vides pārskatu. Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālā vides pārvalde norāda uz redakcionāla rakstura neprecizitātēm Vides pārskatā, kā arī novecojušu datu izmantošanu reģiona vides stāvokļa un kvalitātes raksturošanai. Attiecībā uz plānoto infrastruktūras izveidi ekotūrisma attīstībai, pārvalde norādījusi, ka uzmanība jāpievērš konkrēto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas mērķiem, lai arī turpmāk saglabātos neskartās dabas teritorijas vai antropogēni maz ietekmētas dabas teritorijas Latgalē. Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļa norāda, ka neiebilst Vides pārskatā ietvertajiem risinājumiem; vērš uzmanību uz to, ka Vides pārskatā jāiekļauj informācija par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu, trokšņa piesārņojuma situāciju (vienlaikus atzīmē, ka trokšņa piesārņojuma līmenis paaugstināsies pie mājām, kas atrodas projektējamās lidostas Locikos, Daugavpils novadā tuvumā) – autori norāda, ka Pārskatā ir iestrādāta prasība izstrādāt prettrocšņa pasākumus Daugavpils lidostai. Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļa norādījusi arī uz nepieciešamību Pārskatā ietvert ekoloģiskās situācijas attīstības prognozi teritorijās, kurās paredzēta lielu ražotņu celtniecība, t.sk. naftas pārstrādes uzņēmuma celtniecība Daugavpils novada Laucesas pagasta administratīvajā teritorijā – autori norādījuši, ka „reģiona plānošanas dokumentos nav ietverta minētā uzņēmuma būvniecība, tādēļ vides pārskatā nav ietverts konkrēta uzņēmuma un Laucesas pagasta teritorijas vides stāvokļa vērtējums”. Šajā kontekstā Birojs atzīmē, ka Laucesas pagasta teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam grozījumiem ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots vides pārskats, jo pagasta teritorijā tika plānota naftas pārstrādes rūpniecības būvniecība. Paredzētajai darbībai – naftas pārstrādes rūpniecības būvniecībai un ekspluatācijai ar jaudu 7,875 mljn.t izejvielu gadā Daugavpils rajona Laucesas pagastā (darbības ierosinātājs SIA „Euro Oil Refinery”) – 2009.gadā pabeigts ietekmes uz vidi novērtējums.

Izvērtētā dokumentācija:

SIA „Grupa 93” 2010.gada 13.dembra vēstule Nr.10/164, Latgales plānošanas reģiona Ilgtermiņa attīstības stratēģija 25 gadiem un Latgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2010.– 2017.gadam, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projekts, tā kopsavilkums un pārskats par sabiedrisko apsriešanu.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešā daļa, 23.⁴ pants, 23.⁵ pants.
2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV, V, VI, VII, VIII daļa.
3. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
4. Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

5. Aizsargoslu likums.
6. Attīstības plānošanas sistēmas likums.

Rekomendācijas:

1. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē Latgales plānošanas reģionam izvērtēt nepieciešamību pilnveidot Latgales plānošanas reģiona Ilgtermiņa attīstības stratēģijas 25 gadiem un Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2010.–2017.gadam, ņemot vērā Vides pārskatā un sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktos priekšlikumus, vērību pievēršot plānotajām darbībām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kā arī ietekmi mazinošiem pasākumiem teritorijās, kurās un/vai kurām piegulošajā teritorijā paredzēta transporta infrastruktūras un jaunu ražošanas objektu attīstība. Rekomendējam Attīstības stratēģijā un Attīstības programmā iestrādāt prasības/vadlīnijas atbilstošu vides faktoru ievērtēšanai reģionā ietilpstoto teritoriālo vienību plānošanas dokumentos.
2. Latgales plānošanas reģionam, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļā noteiktajam, jāinformē sabiedrība par Latgales plānošanas reģiona Ilgtermiņa attīstības stratēģijas 25 gadiem un Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2010.–2017.gadam pieņemšanu minēto MK noteikumu 27.punktā noteiktajā kārtībā. Latgales plānošanas reģionam jāsagatavo informatīvs ziņojums par to,
 - kā plānošanas dokumentos integrēti vides apsvērumi;
 - kā ņemts vērā Vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;
 - pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants;
 - ziņas par pasākumiem plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus.
3. Lai konstatētu Latgales plānošanas reģiona Ilgtermiņa attīstības stratēģijas 25 gadiem un Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2010.–2017.gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentos, Latgales plānošanas reģionam, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumentu realizācijas novērtējums un vismaz trīsreiz plānošanas periodā (2017., 2024. un 2035.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.

Direktors

A.Lukšēvics